

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KỲ II
NĂM HỌC 2020 – 2021
MÔN: NGỮ VĂN - KHỐI 11
Thời gian làm bài: 90 phút

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Chúng ta không lạ vì khi còn nhỏ, ai cũng được chỉ dạy rằng hãy tỏ lòng biết ơn bằng lời nói, bằng hành vi khi có người giúp mình, tặng quà, chỉ bảo... Và khi đến tuổi đi học, chúng ta lại được gia đình, thầy cô tiếp tục truyền dạy, nuôi dưỡng nó bằng những bài đồng dao, câu chuyện kể hoặc bằng những dạng thức cao hơn. Hành vi chân thành, lời cảm ơn thật tâm ... không chỉ là ứng xử văn hóa, văn minh mà nó còn là kỹ năng sống cho mỗi người, nó mang lại cho người nhận và những người xung quanh năng lượng tích cực, gần nhau, tôn trọng nhau hơn, sống cuộc đời có ý nghĩa hơn ...

Việc bác tài nhường đường và những cái cúi đầu biểu thị lòng biết ơn của các học sinh chứng tỏ các em được gia đình, thầy cô vun đắp về sự tử tế, vun đắp về lối sống đẹp, vun đắp một nền tảng tốt ngoài kiến thức mà các em thu nhận mỗi ngày, chứ không nhìn nhận nó là quyền đương nhiên của các em. Cảm ơn bác tài, các em học sinh đã nhắc nhở vì đôi khi chúng ta quên mất sự tử tế là nên và phải bắt đầu từ những điều nhỏ nhất.

(Vi Trần, *Nuôi dưỡng sự tử tế khi còn là học trò*, <http://plo.vn> đăng ngày 16/4/2021)

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định các phương thức biểu đạt của đoạn trích.

Câu 2. (0,5 điểm) Theo tác giả, “*Hành vi chân thành, lời cảm ơn thật tâm...*” sẽ mang lại cho người nhận và những người xung quanh điều gì?

Câu 3. (1,0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu sau: “*Việc bác tài nhường đường và những cái cúi đầu biểu thị lòng biết ơn của các học sinh chứng tỏ các em được gia đình, thầy cô vun đắp về sự tử tế, vun đắp về lối sống đẹp, vun đắp một nền tảng tốt...*”

Câu 4. (1,0 điểm) Thông điệp nào của đoạn trích trên có ý nghĩa nhất đối với anh/chị? Vì sao?

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về giá trị của lòng biết ơn trong cuộc sống.

Câu 2 (5.0 điểm)

Phân tích hai khổ thơ sau:

*Từ ấy trong tôi bừng nắng hạ,
Mặt trời chân lý chói qua tim.
Hồn tôi là một vườn hoa lá,
Rất đậm hương và rộn tiếng chim...*

*Tôi buộc lòng tôi với mọi người,
Để tình trang trải với trăm nơi.
Để hồn tôi với bao hồn khổ,
Gần gũi nhau thêm mạnh khối đời.*

(*Từ ấy*, Tố Hữu, Sách Ngữ văn 11, tập hai)

ĐÁP ÁN KIỂM TRA HỌC KỲ II
NĂM HỌC 2020 – 2021
MÔN NGỮ VĂN - KHỐI 11

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3.0
	1	Nghị luận, tự sự, biểu cảm	0,5
	2	Mang lại cho người nhận và những người xung quanh năng lượng tích cực, gần nhau, tôn trọng nhau hơn, sống cuộc đời có ý nghĩa hơn...	0,5
	3	- Liệt kê:” <i>vun đắp về sự tử tế, vun đắp về lối sống đẹp, vun đắp một nền tảng tốt...</i> ” - Điệp từ “ <i>vun đắp</i> ” - Tác dụng: Tạo nhịp điệu cho câu văn, nhấn mạnh và chỉ ra những giá trị tốt đẹp của cuộc sống đều đến từ việc các em đã được nuôi dưỡng, được giáo dục bởi gia đình và thầy cô.	1,0
	4	Thông điệp: “ <i>Sự tử tế là nên và phải bắt đầu từ những điều nhỏ nhất.</i> ” Vì con người sống đều phải làm những việc tử tế để giúp ích cho đời, nó không phải là những việc làm lớn lao, to tát mà đôi khi chỉ là những hành vi đơn giản (cúi gập người biết ơn khi được nhường đường)	1,0
II		LÀM VĂN	7.0
	1	NLXH	2,0
		a. Đảm bảo yêu cầu hình thức đoạn văn	0,25
		Có thể trình bày theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng – phân – hợp, móc xích hoặc song hành	
	b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận	0,25	
		Giá trị của lòng biết ơn trong cuộc sống.	
	c. Lựa chọn thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề theo nhiều cách nhưng cần làm rõ nội dung	1,0	
		- Câu mở đoạn: con người sống cần phải biết ơn và trân trọng những gì mình đã và đang có...Đó chính là nét đẹp truyền thống văn hóa của người Việt Nam ta từ xưa đến nay. - Các câu khai triển đoạn: + Lòng biết ơn là sự ghi nhớ và trân trọng với những gì mà chúng ta có được trong cuộc sống, vì có những thành công không phải dễ dàng chúng ta có được mà nhờ trải nghiệm từ cuộc sống và người khác mang lại... +Lòng biết ơn giúp con người trưởng thành và sống có ý nghĩa hơn mỗi ngày: Biết ơn cội nguồn, biết ơn công lao cha mẹ nuôi nấng, biết ơn thầy cô dạy dỗ, biết ơn người giúp đỡ mình...,như vậy sẽ nuôi dưỡng tâm hồn con người, giúp con người trưởng thành và chín chắn hơn, từ đó sẽ sống tử tế hơn. Biết ơn và trân trọng những gì mình đang có sẽ giúp con người cảm thấy cuộc sống hạnh phúc hơn, nhiều niềm vui hơn...từ đó có động lực để tiếp tục thực hiện những ước mơ, hoài bão. + Lòng biết ơn giúp gắn kết con người lại gần nhau hơn, yêu thương và chia sẻ những khó khăn trong cuộc sống, góp phần xây dựng một xã hội văn minh tốt đẹp hơn. +Tấm gương điển hình về lòng biết ơn... +Phê phán những cá nhân còn thiếu sự trân trọng cuộc sống... - Câu kết đoạn: khẳng định lại lần nữa giá trị của lòng biết ơn mang lại cho cuộc sống. Từ đó đưa ra những bài học nhận thức và hành động...	
	d. Chính tả, dùng từ, đặt câu	0,25	
		Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	
e. Sáng tạo	0,25		

	Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	
2	NLVH	5,0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận	0,5
	Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề.	
	b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận	0,5
	Phân tích hai khổ đầu bài thơ “Từ ấy” của Tố Hữu	
	c. Triển khai vấn đề cần nghị luận thành các luận điểm phù hợp theo trình tự, sử dụng tốt các thao tác lập luận, biết kết hợp giữa nêu lí lẽ và đưa dẫn chứng, có cảm nhận sâu sắc.	3,0
	I.Mở bài Giới thiệu hoàn cảnh sáng tác và xuất xứ bài thơ II. Thân bài 1. Khổ thơ đầu: Diễn tả niềm vui sướng say mê của nhà thơ khi bắt gặp được lí tưởng cộng sản. “ Từ ấy ” là mốc thời gian có ý nghĩa đặc biệt trong cuộc đời của Tố Hữu... - Hai câu thơ đầu sử dụng hình ảnh ẩn dụ “ Nắng hạ “ – “ Mặt trời chân lí ” ... - Hai câu thơ sau sử dụng hình ảnh so sánh trực tiếp, nhà thơ ví tâm hồn mình như một vườn hoa lá với đầy đủ màu sắc, hương vị và âm thanh rộn ràng... Những động từ mạnh “bùng” , “chói” kết hợp với hình ảnh ẩn dụ, so sánh “nắng hạ” , “ mặt trời chân lí “ cùng với giọng thơ vui vẻ, sôi nổi đã diễn tả một cách hân hoan, say mê khi nhà thơ buổi đầu đến với lí tưởng cộng sản. 2. Khổ thơ hai Hình thành nên một nhận thức mới về lẽ sống trong tâm hồn nhà thơ - Khi được giác ngộ lí tưởng, Tố Hữu khẳng định quan niệm mới về lẽ sống đó là sự gắn bó hài hòa giữa “ cái tôi ” cá nhân và “ cái ta ” chung của mọi người. - Từ “ buộc ” thể hiện ý thức tự nguyện sâu sắc và quyết tâm cao độ muốn sống chan hòa với mọi người, mọi nơi... - Từ “ trang trải” thể hiện tâm hồn nhà thơ muốn trải rộng với cuộc đời, đồng cảm sâu xa với hoàn cảnh của con người - Hai câu thơ sau cho thấy tình yêu thương con người của Tố Hữu không phải là tình cảm chung chung mà là tình hữu ái giai cấp. “ Khó đời ” chỉ một khối người cùng chung cảnh ngộ trong cuộc đời, đoàn kết với nhau chặt chẽ Tố Hữu đã đặt mình vào giữa quần chúng lao khổ, đã tìm thấy niềm vui và sức mạnh mới bằng nhận thức mới về lẽ sống III. Kết bài Khái quát lại nội dung và nghệ thuật	
	d. Chính tả, dùng từ, đặt câu	0,5
	Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	
	e. Sáng tạo	0,5
	Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	
	ĐIỂM TOÀN BÀI THI : I + II = 10,00 điểm	